

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/83/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2714010217
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Jarábek
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2714010217.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Jarábka a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Pavla Sládka, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16.06.2015, v trestnej veci vedenej proti obžalovanému G. J., nar. XX.XX.XXXX, pre zločin podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona a prečin podľa § 211 ods. 1 písmeno a/, c/, d/, ods. 3 písmeno a/ Trestného zákona, prejednal sťažnosť prokurátorky Okresnej prokuratúry Skalica, ktorú podala proti uzneseniu Okresného súdu Skalica sp.zn. 4T/151/2014 zo dňa 27.04.2015, a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku z r u š u j e napadnuté uznesenie Okresného súdu Skalica zo dňa 27.04.2015, sp. zn. 4T/151/2014 v celom rozsahu a vec vracia súdu I. stupňa, aby o nej znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol tak, že podľa § 283 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku trestné stíhanie obž. G.W., nar. XX.XX.XXXX v M., pre zločin podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona a prečin podľa § 211 ods. 1 písmeno a/, c/, d/, ods. 3 písmeno a/ Trestného zákona pre neprítomnosť svedka sa prerušuje.

Okresný súd rozhodnutie odôvodnil tým, že advokát obžalovaného trvá na výsluchu svedkyne - poškodenej mal. I.D., nar. XX.XX.XXXX, pričom svedkyňa-pošikodená je od septembra 2014 na úteku a svedkyňu je i podľa názoru súdu vzhľadom na vyjadrenie znalkyne (na č.l. 380) vypočuť a že je potrebné vykonať ďalšie vyšetrovanie poškodenej a doplniť znalecký posudok, keďže nastali iné okolnosti, ako pri podávaní pôvodného posudku, preto rozhodol o prerušení trestného stíhania.

Okresná prokuratúra v Skalici v zákonom stanovenej lehote podala sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu, ktorú odôvodnila tým, že rozhodnutie súdu o prerušení trestného stíhania v tomto štádiu trestného konania s ohľadom na doposiaľ vykonané dôkazy je nedôvodné, nakoľko nie je dôvod prerušiť trestné stíhanie z dôvodu neprítomnosti mal. poškodenej R. D., lebo jej osobná účasť na hlavnom pojednávaní nie je potrebná a vec je možné ukončiť aj bez jej opätovného výsluchu pred súdom.

Počas prípravného konania bola maloletá vypočúvaná 2-krát, a to aj za účasti znalca z odboru detskej psychológie PhDr. Aleny Kopányiovej, ktorá na maloletú vypracovala znalecký posudok k jej dôveryhodnosti. Maloletá bola vypočúvaná aj pri zachovaní zásady kontradiktórnosti trestného konania, nakoľko bola dňa 15.08.2014 vypočúaná za účasti zvoleného obhajcu JUDr. Jána Pekara, pričom maloletá na svojej predchádzajúcej výpovedi, ktorá bola vykonaná za využitia technického zariadenia na prenos obrazu a zvuku v celom rozsahu zotrvala a opakovane potvrdila skutočnosti, ktoré sú predmetom trestného stíhania, a pre ktoré bola na G.W. podaná obžaloba. Znalkyňa z odboru detskej psychológie PhDr. Alena Kopányiová tak v prípravnom konaní aj v konaní pred súdom uviedla, že v žiadnom prípade neodporúča opakovanie výsluchu maloletej, ktoré môže mať na ňu nepriaznivý vplyv, a to zvlášť z ohľadom na strach maloletej

pred obžalovaným G.W., na výrazný negatívny vplyv jeho osoby na maloletú, ktorý bol preukázaný tak v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom vychovávateľmi Detských domov, v ktorých bola maloletá umiestnená. Na hlavnom pojednávaní totiž psychológ Detského domova G. - svedok E., ktorý s maloletou pracoval potvrdil výrazný negatívny vplyv G.W. na maloletú s tým, že táto uvádzala aj obavy z prípadnej konfrontácie, ktorú žiadala obhajoba a z opakovania výsluchu, celkovo zo stretnutia s obž. G.W., pričom mala znaky určitej závislej osoby na obžalovanom, ktorá aj s ohľadom na vek je ním ľahko ovplyvniteľná a bolo zo strany Detského domova v G. pracovné aj s tou variantou, že možným motívom jej úteku a jej súčasne neznámy pobyt bol práve z dôvodu strachu zo stretnutia s obž. G.W. a z vykonania konfrontácie medzi ním a maloletou poškodenou.

Vzhľadom na vykonané dôkazy je trestná činnosť obž. G.W. v dostatočnom rozsahu preukázaná a nie je potrebné trvať na opätovnom výsluchu maloletej poškodenej R. X., ktorej výsluch bol realizovaný riadne zákonne a procesne a za účasti obhajcu.

S ohľadom na argumenty a tvrdenia znalkyne z odboru detskej psychológie PhDr. Aleny Kopányiovej a aj psychológov Detských domovov a na celkovú dôkaznú situáciu a postoj obžalovaného a duševné rozpoloženie maloletej je potrebné predovšetkým chrániť záujmy maloletej osoby so zachovaním ustanovení § 135 Tr. poriadku, ktorý uvádza, že osoba mladšia ako 18 rokov by o veciach, ktorých oživovanie pamäti by vzhľadom na jej vek mohlo nepriaznivo ovplyvňovať jej duševný a mravný výkon, nemali byť opakovane vykonávané. Práve na ochranu práv maloletých a maloletých poškodených ako je to v tomto prípade slúži toto novelizované ust. Tr. poriadku a výsluch maloletej R. D. bol vykonaný s využitím technických zariadení určených na záznam zvuku a obrazu tak, aby táto už nemusela byť opakovane vypočúvaná. V tomto prípade postačuje prečítanie výpovede maloletej na hlavnom pojednávaní, resp. premietnutie kamerového záznamu z jej výpovede v prípravnom konaní a v žiadnom prípade nie je potrebné za účelom náležitého objasnenia skutkového stavu veci opakovat' jej výsluchu.

V tomto konkrétnom prípade, kde sa prejednáva citlivý a chýlostivý trestný čin, ktorý bol spáchaný na maloletej osobe a kde boli počas konania tak v prípravnom konaní ako aj konaní pred súdom preukázané negatívne dôsledky konania obžalovaného na výchove a mravnom vývoji maloletej je potrebné uprednostniť práva maloletej pred zásadou na ochranu kontradiktórnosti trestného konania, práva na obhajobu obžalovaného a práva na spravodlivé súdne konanie kde aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné dávať prednosť ochrane poškodených pred právami obžalovaných. V tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Komory z 19.02.2013 vo veci Gany proti Španielsku, ktorý je aplikateľný aj na tento prípad a ktorý prelomil jednoznačne zásadu kontradiktórnosti, pričom podľa ďalšieho vývoja Európskeho súdu pre ľudské práva je v súčasnosti upúšťané od uprednostňovania práva obžalovaných. Uvedené odôvodňuje ešte fakt, že v danej veci je poškodená maloletá osoba a jej práva a oprávnené záujmy je potrebné vo vyššej miere chrániť ako práva a oprávnené záujmy obžalovaného aj s ohľadom na medzinárodné dohovory, napr. Dohovor o právach dieťaťa, pričom maloletá R. D. v zmysle zákona dieťaťom je a v čase spáchania skutku jednoznačne bola.

S poukazom na vyššie uvedené a s odkazom na vyjadrenia psychológov a znalca z odboru detskej psychológie má za to, že prerušenie trestného stíhania pre neprítomnosť maloletej poškodenej je nedôvodné a predčasné. Nenastali také okolnosti, pre ktoré by bolo potrebné opakovane výsluchu maloletej a znova doplnenie znaleckého posudku na maloletú ale na základe už zadovážených dôkazov je možné spravodlivo rozhodnúť o vine a treste obžalovaného.

Uznesenie o prerušení trestného stíhania nie je dôvodné aj s ohľadom na to, že maloletá možno aj z dôvodu strachu pred súdnym konaním, stretnutím s obžalovaným utiekla a v súčasnosti sa zdržuje na neznámom mieste, kde sa môže zdržovať dlhšiu dobu, a preto nie je efektívne aby bolo trestné konanie bezdôvodne prerušené s ohľadom na zásadu hospodárnosti trestného konania a efektívnosť potrestania páchatel'a, ktorá sa stráca ak je medzi spáchaným skutkom a následným odsúdením veľký časový priestor.

Obžalovaný G.W. bol po celú dobu väzobne stíhaný aj z dôvodu možného ovplyvňovania maloletej, pričom v súčasnosti bol premiestnený do výkonu trestu odňatia slobody, kde však nemá predpoklad dlhotrvajúceho trestu a po jeho prepustení z výkonu trestu, v prípade prerušeného trestného konania na súde môže maloletú nájsť a zmarit' celú prejednanú vec, účel trestného konania a jeho spravodlivé potrestanie práve ovplyvnením maloletej.

Vzhľadom na uvedené prokuratúra považuje uznesenie Okresného súdu v Skalici sp.zn. 4T 151/2014-382 zo dňa 27.04.2015 za neodôvodnené a navrhuje, aby Krajský súd v Trnave ako nadriadený orgán podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil znesenie Okresného súdu v Skalici sp.zn. 4T 151/2014-382 zo dňa 27.04.2015 a uložil Okresnému súdu Skalica, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Krajský súd v Trnave ako nadriadený orgán na poklade riadne a včas podanej sťažnosti odsúdeným preskúmal podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku správnosť výrokovej časti napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že podaná sťažnosť okresnej prokurátorky je dôvodná, s jej odôvodnením sa stotožňuje.

Nadriadený súd v rámci prieskumnej povinnosti, vyplývajúcej mu z citovaného ustanovenia, preskúmal postup súdu I. stupňa pri rozhodovaní o prerušení trestného stíhania a zistil :

- prokurátor okresnej prokuratúry podal dňa 9.10.2014 podľa §234 ods.1 Trestného poriadku obžalobu na G.W. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 trestného zákona a pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. d/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona
- okresný súd na hlavnom pojednávaní dňa 19.januára 2015 vykonal dokazovanie vypočutím obžalovaného G.W., svedka V. X.,
- na hlavnom pojednávaní dňa 09.02.2015 okresný súd vypočul svedkyňu E. X., svedkyňu Y.W., R.W.
- na hlavnom pojednávaní dňa 30.3.2015 bola vypočutá svedkyňa Mgr. F. B., B. E.
- na hlavnom pojednávaní dňa 27.4.2015 bola vypočutá znalkyňa PhDr. Alena Kopányiová PhD.

Z výpovede svedka B. E. (č.l. 371-372) psychológa v Detskom domove G. bolo zistené, že s poškodenou maloletou prišiel do styku v októbri 2013, kedy prevzal materiáli a hovoril s ňou individuálne. Ďalej svedok uviedol, že maloletá v čase, keď mala ísť na prázdniny tak, rozprávala stále, že sa bojí tej konfrontácie. Bolo to ešte pre zadržaním obžalovaného. Rozprávala sa aj s rodičmi, či sa s tým, aby nebola konfrontácia dá niečo robiť. Mala obavy z toho, že bude prepustený, niekto jej hovoril, že by nemusel byť dlho vo väzbe. Spomínala sestru obžalovaného, ktorá sa jej mala vyhrázať cez facebook. Svedok pripustil, že maloletá je ľahko ovplyvniteľná.

Znalkyňa PhDr. Alena Kopányiová PhD., na hlavnom pojednávaní zhodne ako v písomne podanom znaleckom posudku uviedla, že nedoporučuje výsluch maloletej na hlavnom pojednávaní (č.l. 94-118,379). Napriek tomu, že maloletá utiekla a trištvrté roka žije na neznámom mieste, neodporúča jej opätovný výsluch. Pokiaľ znalkyňa uviedla, že v prípade, ak by sa maloletá našla, bolo by potrebné doplniť posudok ďalším vyšetrením, z obsahu zápisnice vyplýva, že doplnenie by smerovalo k posúdeniu motivácie jej súčasného úteku.

Poškodená maloletá bola vo veci vypočutá dňa 24.10.2014 (č.l.53-58) za prítomnosti znalkyne PhDr. Aleny Kopányiová a psychologičky DC Y. Y. a druhý výsluch sa uskutočnil dňa 15.8.2014 (č.l.62-64) za prítomnosti odborného radcu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Skalica, prokurátorky okresnej prokuratúry a obhajcu obžalovaného.

Podľa § 135 ods. 1) Trestného poriadku : Ak je ako svedok vypočúvaná osoba mladšia ako 18 rokov o veciach, ktorých oživovanie v pamäti by vzhľadom na jej vek mohlo nepriaznivo ovplyvňovať jej duševný a mravný vývoj, treba výsluch vykonávať obzvlášť ohľaduplne a po obsahovej stránke tak, aby sa výsluch v ďalšom konaní už nemusel opakovať. K výsluchu sa priberie pedagóg, sociálny pracovník, psychológ alebo znalec, ktorý so zreteľom na predmet výsluchu a stupeň duševného vývoja vypočúvanej osoby prispeje k správne vedeni výsluchu. Ak to môže prispieť k správne vykonaniu výsluchu, prizve sa k výsluchu aj zákonný zástupca.

Podľa § 135 ods. 2) Trestného poriadku : V ďalšom konaní má byť taká osoba vypočúvaná znova len v nevyhnutných prípadoch, v prípravnom konaní len so súhlasom prokurátora. V konaní pred súdom možno na podklade rozhodnutia súdu vykonať dôkaz prečítaním zápisnice i bez podmienok uvedených v § 263. Osoba, ktorá bola pribraná k výsluchu, sa podľa potreby vypočuje na správnosť a úplnosť zápisnice alebo na spôsob, akým bol výsluch vykonaný, ako aj na spôsob, akým vypočúvaná osoba vypovedala.

Na základe vyššie uvedených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky na prerušenie trestného stíhania vedeného proti obžalovanému G.W., nakoľko výsluch maloletej poškodenej, ktorý bol vykonaný v prípravnom konaní dňa 24.10.2014 (č.l.53-58) a 15.8.2014 (č.l.62-64) aj za prítomnosti obhajcu obžalovaného, je možné prečítať i bez podmienok uvedených v § 263 Trestného poriadku.

Úlohou súdu I. stupňa preto bude, aby vo veci konal a na základe vykonaného dokazovania rozhodol.

Krajský súd preto zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil súdu I. stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný